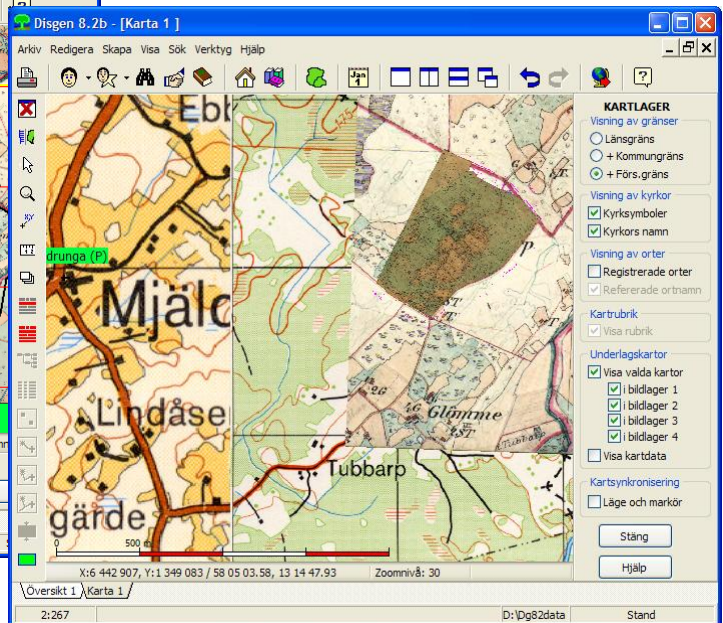
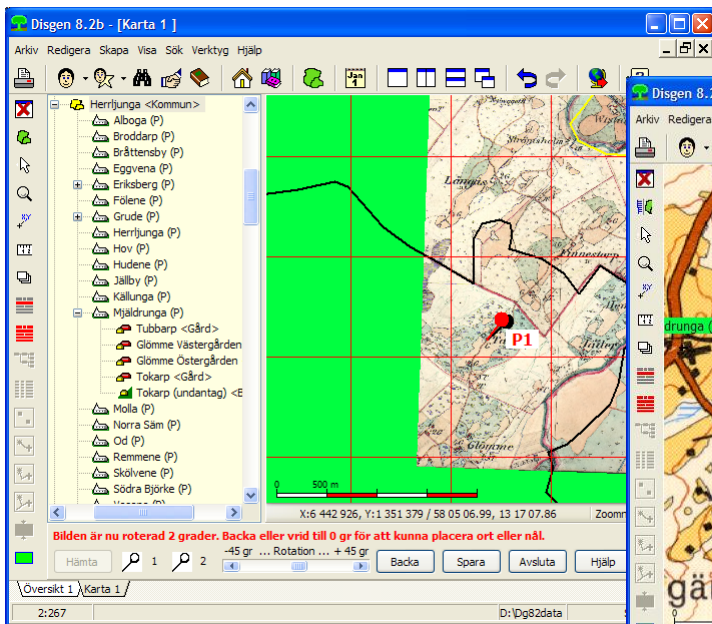
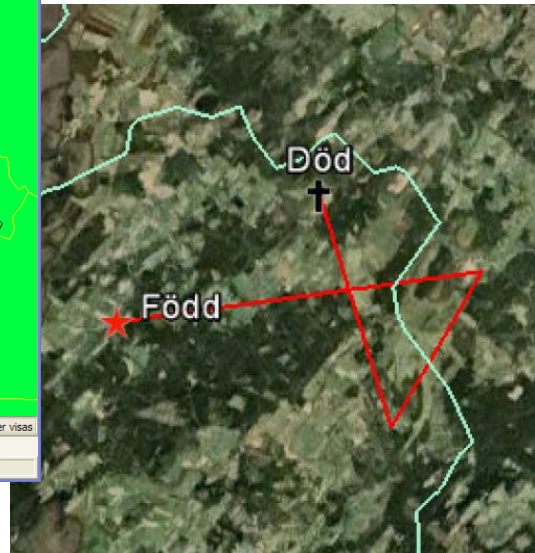
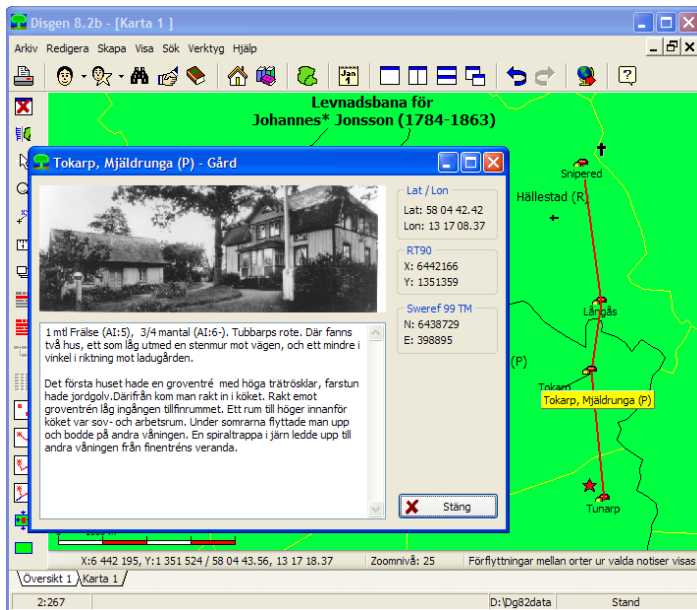

Kartfunktionen i Disgen 8.2d

Snabbis för otåliga

Från familjeöversikt till färdig karta: > (P) > (C)

Kartfönster automatiskt till Google Earth: Inställningar > KML-export > Exportera automatiskt

Lägg in en kartbild i kartan: Dialog (K) > Hämta bild (J) > Drag ort 1 från träd till position 1 i bild,

Drag ort 2 till position 2 i bild > Spara (S)

Kartfönster som bild: Meny F10 > Spara karta ...

Skriv ut kartbilder: , > Fortsätt > (inställningar >) Granska / Skriv ut

Innehåll

Varför kartor i DISGEN	3	Karthantering	12
Förutsättningar	3	Visningsval	12
Några råd för bättre resultat	3	Visningsmoder	12
Egna orter.....	3	Hitta rätt	12
Utländska orter.....	3	Städning	12
Kartfönstret	3	Inställningar	12
Zoomningens effekter	4	Grundkartan	12
Kartans popup-meny.....	4	Personvisning.....	12
Välj din egen kartvy.....	4	Ortvisning	12
Visa orter	4	Underlagskartor.....	13
Ortpanelens popup-meny.....	4	Utskrifter	13
Ortsymboler	5	KML-export	13
Positionera orters lägen och namn	5	Snabbtangenter	13
Kopiera koordinater från Eniro, Hitta eller Google Maps.....	5		
Välj trösklar för visning av orter	6		
Visning av utländska orter	6		
Visa personuppgifter	6		
Visningsmoder	6		
Händelsesymboler.....	6		
Flera fönster	6		
Visa en grupp av personer	7		
Förflyttningar till/från utländska orter	7		
Radera personinformationen.....	7		
Lagerpanelen	7		
Visning av gränser	7		
Visning av kyrkor	7		
Visning av orter	7		
Visning av kartrubrik.....	7		
Visning av underlagskartor.....	7		
Synkronisering av kartfönster.....	8		
Export till Google Earth	8		
Bilder i pratbubblorna.....	8		
Inställningar för KML/KMZ-export	8		
Manuell start av KML-export.....	9		
Loggfil för KLM-exporten	9		
Underlagskartor	9		
Preparera kartbild.....	9		
Placering av kartbild	9		
Tips på arbetsflöden.....	10		
Välj underlagskartor	10		
Importerera kartpaket.....	10		
Visa underlagskartor	11		
Exportera kartpaket.....	11		
Utskrift av karta	11		
Karta som bild.....	11		
Karta på papper.....	11		
Verktyg i vänsterkant	12		
Ortpanelen.....	12		

Varför kartor i DISGEN

- Visa var olika församlingar, kommuner och län är belägna.
- Visa vilka församlingar som gränsar till varandra – bra stöd till vilka kyrkböcker skall jag söka i för att hitta svårhittade personer.
- Visa var mina släktingar har varit bosatta.
- Visa hur enskilda släktingar har flyttat.
- Visa var släktingar har varit sysselsatta.
- Visa hur långt de olika generationerna har flyttat.
- Visa släktens hembygd och miljö med olika bakgrundsbilder som foton, gamla och nya kartblad, mm.

Förutsättningar

- Använd DISGEN-orter och ange koordinater om du vet dessa.
- Ange DISGEN-orter i alla händelsenotiser, också i Yrkesnotisen (rätta notisen efter att du fyllt i grunddata).
- Se till att notiserna är lagrade i kronologisk ordning.

Några råd för bättre resultat

Tänk på hur du kan göra skillnad på olika typer av notiser. Kartfunktionen skiljer på **Livslinjer** (Födelseort - Dödsort), **Levnadsbanor** som speglar hur personerna har flyttat mellan bosättningsorter och **Utvidgade levnadsbanor** där även ”utflykter” som dop, arbetsplatser, värnplikt, begravning mm skilda från bosättningsorterna inkluderas.

Genom att skilja på notistyper för bosättning (Född, Levde, Flyttade in/ut, Flyttade från-till, Död) och andra notistyper (Döpt, Gift, Skild, Yrke, Special, Begravd) kan du få ut en mer rättvisande bild från kartfunktionen.

Egna orter

Dina orter lagras du med verktyget , **Redigera orter** (eller i samband med att du registrerar orter vid notisinmatning). Ange typ av ort och läget, om du vet det. Ändrar du inte koordinaterna så hamnar orten tills vidare på kyrkans plats i den församling du valt för orten.

I kartfunktionen kan du senare enkelt placera orten på rätt plats, se mer om detta under rubrikerna

Positionera orters lägen och namn och Kopiera koordinater från Eniro, Hitta eller Google Maps.

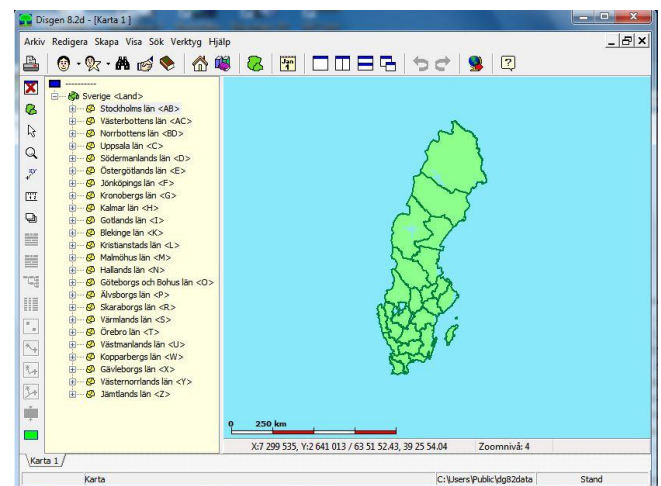
Du kan också ange om orten skall visas på kartan och hur, se mer om detta under rubriken **Välj träsklar för visning....**

Utländska orter

När du registrerar orter utanför landets gränser bör du också ange ortens koordinater i **latitud** och **longitud**. Observera att longituden anges med positiva värden i östlig riktning! Utan koordinater för en ort blir det naturligtvis ingen visning av förflyttningar till denna.

Kartfönstret

Du öppnar kartfönstret med - Visa Kartan.

Kartverktygen sitter i vänster kant av fönstret, inställningar når du via höger musknapp. I statusraden, i underkanten av kartbilden, anges positionen för musens markör i kartan, aktuell zoomnivå och visningsläge.

För att flytta kartbilden väljer du pekarverktyget , placerar markören i kartan och håller ner väster musknapp och drar kartan med musen till önskat läge.

Du zoomar mer hjälp av musens rulle eller med zoom-verktyget, . Med det senare valt kan du klicka på punkt i kartan eller markera en ruta runt den yta, som du vill zooma in. Tryck samtidigt på **Shift** om du vill zooma ut ett steg resp. så att den aktuella kartan hamnar i rutan.

Zoomningens effekter

Generellt gäller att orter bara visas om också församlingar visas – orterna är ju underordnade församlingarna i ortträdet. När du zoomar ut så försvinner successivt ortnamn, ortpunkter, kyrknamn och kyrksymboler och så småningom också församlingarnas namn och gränser, så också kommunernas namn och gränser samt slutligen länsnamnen. Omvänt dyker mer och mer information upp ju mer du zoomar in. De olika visningströsklarna kan du själv påverka i Kartfunktionens *Inställningar*.

Kartans popup-meny

Om du högerklickar mitt i kartan får du upp en meny med följande alternativ:

 Visa personer ... som är relaterade till den ort eller linje du just pekar på (endast då personuppgifter visas på kartan).

 Visa ortsinformation... om den ort du just pekar på. (endast då personuppgifter visas på kartan).

 Visa historiska kartor... i Lantmäteriets databas över skannade historiska kartor. För den ort eller punkt du just nu pekar på. (kräver uppkoppling till internet)

 Uppdatera kartan från ortdatabasen. Detta kan du göra om ortträdet inte ser korrekt ut. När en ändring i ortdatabasen görs kommer det genast en vink om att kartans orter kommer att uppdateras.

Inställningar ... för kartan visas om du klickar här. Se mer under rubrik med denna text.

 Placera bild som underlagskarta ... (K). Se mer under rubrik med denna text.

 Välj underlagskartor ... Se mer under rubrik med denna text.

 Spara karta som bild ... kartfönstret sparas som en bmp- eller jpg-bild.

Spara läget som nytt hem. Kartans aktuella position och zoomläge sparas.

 Ta mig hem! Kartan flyttas till sparad läge.

Välj din egen kartvy

Bestäm en vy som passar dig på kartan: flytta och zooma till önskad plats och vy. Högerklicka i kartan (eller tryck F10) för att visa Kartans Popup-meny, välj **Sätt kartans läge som nytt hem**.

Sedan kan du, när du vill, klicka på i denna meny för att komma till detta läge.

Visa orter

Första gången du öppnar kartfönstret visas en ortpanel i vänsterkant. I denna finns ett ortsträd liknande det du använder när du lagrar dina egna orter och där du anger en ort i en persons händelsenotis.

Syns inte trädet, visar du det med . Trädet fokuserar automatiskt till den mest centralt placerade synliga ortnamnet på den aktuella kartvyn.

När du flyttar kartan ändras också ortsträdets markering, så att du alltid i trädet ser den ort vars text ligger närmast mitten i kartfönstret (funktionen går att slå av i kartans *Inställningar*, flik *Ortsvisning*).

Navigera i ortträdet kan du göra genom att klicka på (+) eller (-)-rutorna framför namnen eller med piltangenterna.

För att se var en ort är belägen i kartan markerar du orten i trädet, håll ner vänster musknapp och för ut markören i kartbilden. När du släpper musknappen visar kartan automatiskt ortens aktuella position. Kartan kommer att zooma till en nivå som överskådligt visar denna och angränsande orter av samma slag på kartan.

Ortpanelens popup-meny

Om du pekar på någon ort i ortpanelen och högerklickar så får du upp ortpanelens popup-meny med:

 Sök ort. Fyll i ortnamn och programmet markerar orten i trädet.

 Visa Ortsinformation. Ett fönster med Text, bild och koordinater för orten visas.

 Sök orten i Dispos. Relevanta kyrkböcker mm inkl.uppslag i Hfl via GIDx.

 Visa historiska kartor för orten. Visar lista över historiska kartor i Lantmäteriets digitala kartarkiv.

 Anpassa visning av orten i kartan. Sätt individuella visningsegenskaper.

Hämta koordinater från klippbuffert..., se rubriken Kopiera koordinater från Eniro, Hitta eller Google Maps

Ortsymboler

Varje ort illustreras med en symbol som försöker återge typ av ort. Följande ortstyper har sin egen symbol, Övriga orter, även orttyper du själv lägger till, markeras med en grön ruta.

- backstuga
- by
- församling
- gata
- gård
- herrgård
- kommun
- kvarter
- kyrka
- land
- landskap
- lägenhet
- län
- militärboställe
- rote
- slott
- socken
- soldattorp
- stad
- sten
- stift
- säteri
- torp
- övrig ort

Om du inte vill se symbolerna, kan du slå av visningen av dem i **Kartinställningar**, flik **Ortvisning**. Då får du istället en prick för varje ort.

Positionera orters lägen och namn

Om ortens läge blivit möjligt att ange via uppskattning eller med hjälp av underlagskartor

klickar du först på Positioneringsknappen . Om inte ortträdet redan är synligt, öppnas detta automatiskt. För att flytta en orts **läge** klickar du först på **Shift-knappen** och drar sedan med musen orten från trädet och placerar markören på den nya platsen och släpper musknappen. Du får nu bekräfta dess nya läge.

Om orterna ligger tätt kommer förr eller senare ortnamnen att överlappa varandra. För att flytta en orts **namn** klickar du först på **Ctrl-knappen** och gör på motsvarande sätt: markera orten, och drag markören till lämpligt läge i kartan. Ortnam-

net visas vid markören under förflyttningen. Där musknappen släpps placeras också namnet. Om namnet placeras en bit från ortens position kommer namnet att förses med en stödlinje till denna. Församlingens namn går inte att flytta i den generella kartbilden. Den ligger alltid ovanför kyrksymbolen. Men när kyrkan används som referens för en individ kommer kyrkans namn att visas separat. Detta namns läge kan väljas som för orter (men en spärr finns i **Kartinställningar**, flik **Ortvisning** som initialt förhindrar denna operation). Då får man istället släcka **"Kyrkans namn"** i **Lagerpanelen** för att slippa dubbelbeteckning. Det går även att positionera de allmänna läns- och kommunnamnen. Men då måste du flytta "ortens" **läge!** **OBS: Detta gör du på eget ansvar.** (Även denna operation är initialt spärrad i inställningar).

Kopiera koordinater från Eniro, Hitta eller Google Maps

Med kartorna på webbsidorna Eniro och Hitta eller Google Maps kan man lätt få koordinaterna för valfri punkt. Från de två första kan man kopiera hela strängen för RT90 och från alla tre sidorna kan man kopiera latitud och longitud. Välj i det senare fallet strängen med grader i decimal form.

Markera sedan aktuell ort i Disgens ortträd. Högerklicka och välj **Hämta koordinater från klippbuffert**

OBS: Undvik att dubbelklicka i ortträdet (bugg).

Välj trösklar för visning av orter

I programmets inställningar kan man sätta generella zoomtrösklar för när orter och dess namn skall börja visas. Varje ort kan också få sitt eget värde som då kan höja eller sänka visningströskeln. Det är den högsta av den generella och den individuella visningströskeln som kommer att gälla.

När en ny ort registreras är utgångsvillkoret att orten skall visas på kartan och tröskelvärdet är förslaget till samma nivå som den generella för ortnamn. Om orten ligger på en nivå under en annan ort ökas tröskeln automatiskt med två enheter. De föreslagna villkoren för den nyskapade ortens kan naturligtvis ändras i inmatningsfälten innan registreringen avslutas.

Visning av utländska orter

Orter utanför koordinatsystemet RT90s formella gränser visas inte som någon prick eller symbol. Med möjligheten att exportera och visa personinformation i Google Earth kan även utländska orters visas.

Genom att utnyttja möjligheten att utvidga RT90-området en bit utanför Sveriges yta kan en symbolisk position tilldelas en utländsk ort, se **Kartinställningar** flik **Ortvisning**. Orten blir dock bara synlig i samband med visning av händelser med dessa orter vid personvisning. Övriga orter utanför denna utvidgade yta förblir osynliga i kartan.

Med hjälp av en underlagskarta för ett grannland kan du åskådliggöra dessa orters lägen. I detta visningsläge kan du också flytta på position och namn för den utländska orten. Detta är en möjlighet att visa orten på en representativ, men kartografiskt, inkorrekt kartbild.

Visa personuppgifter

Hämta centrapersonens notiser genom att klicka på knappen i vänsterkanten. Ser du inte alla uppgifterna direkt på kartan, klickar du på för att fokusera på platserna för dessa.

Förflyttningen kan väljas att gå momentant eller stegvis i Kartfunktionens **Inställningar**. Fokuseringen kan också väljas att ske automatiskt vid import.

Visningsmoder

Visningsmoden är initialt **levnadsbanan**, d.v.s. kartan visar hur personen har flyttat mellan olika orter enligt dennes olika notiser. Du kan sedan växla mellan följande typer av visningsmoder:

- **Orter i valda notiser.** Alla orter ur födelsenotiserna för den importerade personen visas. Välj visningen med knappen .
- **Livslinjer.** Linjer mellan födelseort och dödsort visas. Välj med .
- **Levnadsbanor.** Linjer mellan alla orter ur händelsenotiser av typ Född, Flyttade, Levde, Död. Välj med .
- **Utvidgade levnadsbanor.** Extra linjer till orter ur händelsenotiserna Döpt, Yrke, Begravd som utgår från senast förgående ort i levnadsbanan. Välj med .

Du kan själv ändra på visningen genom att välja vilka händelsenotiser som skall användas för varje visningsmod i **Kartinställningar** flik **personvisning**.

Händelsesymboler

Ovanför ortsymbolen visas relevanta notissymboler som speglar vad som hänt på platsen.

- ★ född
- † död

Genom att välja **utvidgad levnadsbana**, , kan du också se dessa symboler:

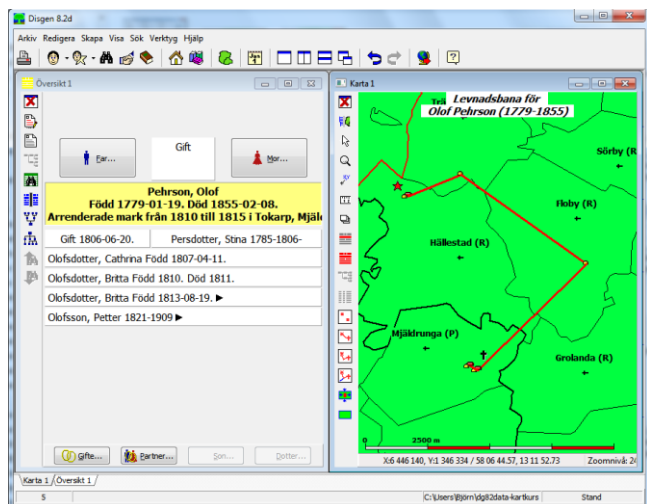
- ★ döpt
- 🔨 yrke
- 📄 gift
- 🚧 skild
- 👤 begravd
- ! Special
- ? Oforskat

Händelsesymbolerna placeras utspridda ovanför ortsymbolen så alla kan visas samtidigt för en och samma ort. Om du inte vill se symbolerna, kan du slå av visningen av dem i **Kartinställningar**, flik **Ortvisning**.

Flera fönster

Det kan vara en fördel att se både Familjeöversikten och Kartan samtidigt, tryck enklast på knap-

pen , *Visa sida vid sida*, under programmets huvudmeny.

Visa en grupp av personer

Klicka på så hämtar du se alla notiser för hela familjen samtidigt. Samma verktyg för visning för centruppersonen, beskrivna ovan, gäller nu.

För att se vilka personer som hör till en viss ort eller linje kan du markera i kartan, sedan högerklicka och välja *Visa personer*. Då får du en lista över personer som är relaterade till orten eller förflyttningen.

Du kan också klicka på en ej redan markerad person i Familjeöversikten. Då visar kartfönstret de linjer och orter som berör denne, på samma sätt som om du hade visat uppgifterna för just denne personen. De övriga personernas linjer och orter ändrar nu färg. Klicka på en ny person och kartfönstret följer efter. För att se alla linjerna i sin "normala" form igen får du göra en ny import.

Har du en skapad *an- eller släkttavla*, som markeras med i vänsterkanten, eller en *söklista*, , kan du på samma sätt visa dessa och visa förflyttningarna för personerna och också selektivt visa individuella förflyttningar genom att markera personer i dessa fönster.

Förflyttningar till/från utländska orter

Orter som ligger utanför ytan för koordinatsystemet RT90 (eller den utvidgade RT90-ytan, om du valt detta) visas inte. Däremot indikeras med en linje riktningen till denna ort. OBS att riktningen är baserad på ortens läge i lat/long, alltså ej storcirkelriktning.

Radera personinformationen

För att städa kartbilden från tidigare importerad personinformation klickar du på . Personrelaterad information tas då bort från kartbilden.

Lagerpanelen

När det blir alltför mycket information på skärmen kan det vara bra att tillfälligt kunna sälla bort en del av denna. I en lagerpanel, som du öppnar och stänger med knappen , kan du välja att visa eller dölja olika typer av information.

Visning av gränser

- Bara länsgränser eller
- Läns- och kommungränser eller
- Läns-, kommun- och församlingsgränser

När du tar bort en gränstyp döljs också namnet på de ytor som gränsen avser.

Visning av kyrkor

- Visa kyrksymboler eller ej
- Visa kyrkors namn eller ej

När du visar personuppgifter får de kyrkor, som personuppgifterna pekar på, en egen namntext. Därför kan det vara bra att släcka övriga kyrkors namn i detta läge.

Visning av orter

- Visa alla registrerade orter eller ej
- Visa alla via personuppgifter refererade orters namn eller ej

När du öppnar kartan och zoomar in i församlingarna, där du registrerat egna orter, vissas dessa som prickar. När du visar personuppgifter kommer de för ögonblicket irrelevanta orterna att släckas. Men du kan själv tända dem igen. Du kan även släcka alla refererade orters namn för att göra bilden enklare.

Visning av kartrubrik

- Visa rubrik med information om visade personer eller ej.

Rubrikens utformning kan du påverka, se avsnittet om *Kartinställningar*.

Visning av underlagskartor

- Visa kartor eller ej. Om kartor visas kan olika bildlager väljas och slås av.

- Visa kartdata eller ej. Registrerade kartors plats visas med en ruta med benämning, tillstånd, lager och zoomintervall inuti. När kartdata visas, visas samtidigt ramar för gällande ytor där RT90-koordinater tillämpas.

Synkronisering av kartfönster

- Slå på / av synkronisering av läge och markör mellan två kartfönster (Karta 1 styr Karta 2).

Export till Google Earth

För att ge möjlighet att visa också våra emigranternas och immigranternas levnadsöden utanför Sveriges gränser utnyttjar vi programmet Google Earth. Genom att Disgen alltid internt lagrar alla koordinater i formen latitud och longitud kan alla orter visas på denna världsomspännande kartbakgrund.

Vid export av geografisk information från kartfönstret till Google Earth lagras orter och händelser med sina geografiska koordinater i en KML-fil (innehållet är snarlikt en HTML- eller XML-fil). Denna kan sedan tolkas och innehållet visas av Google Earth. Då ikonbilder och ev. dina egna bilder ingår i informationen, skapas länkar till dessa i KML-filen.

Notera att Google Earth bara accepterar jpg-bilder (jpg med små bokstäver).

KML-filen kan då bara tolkas i den dator där dessa bildfiler finns, d.v.s. i den egna datorn.

Om du istället väljer att exportera en KMZ-fil så

packar programmet KML-filen tillsammans med symbolfiler och använda bildfiler i en zipfil som får typen KMZ. Denna kan sedan skickas på CD, USB-minne eller över nätet för visning i annan dator. Så länge du tittar på Google Earth i din egen dator tillsammans med Disgen kan du utan problem välja KML-formatet.

Bilder i pratbubblorna

Om du lägger in en bildnotis före en händelsenotis kan denna händelse dekoreras med just denna bild vid exporten till Google Earth. På bilden nedan har vi klickat på en förflyttningslinje som representerar en flyttningsnotis med en bildnotis före denna.

Inställningar för KML/KMZ-export

I kartans **inställningar** för KML-export kan man välja:

- om notisbenämning skall visas med eller utan kommentar
- om etiketter för orter och händelser skall visas eller ej
- om bilder skall visas för personer och orter eller ej
- om ingående orter skall kunna grupperas separat eller ej
- en av presentationsformerna 2-dimensionellt, 2-dim. med tidsinformation, 3-dimensionellt, 3-dim med tidsinformation.
- startår för den 3-dimensionella presentationen
- automatisk start av Google Earth då personinformationen i kartfönstret ändras.

Google Earth kan visa dessa typer av information på olika sätt och göra turer längs de exporterade

banorna. 3-dimensionell presentation innebär att tiden visas som en vertikal axel och illustrerar tiden som ”vertikala gardiner” längs levnadsbanorna.

Manuell start av KML-export

Du startar en enstaka KML-export från Kartans Popup-meny: välj namn för filen samt typ av fil: KML för lokal användning eller KMZ för att kunna använda innehållet i annan dator. När den manuella exporten är klar får du ett meddelande.

Både KML/KMZ-filen och en loggfil sparas i datamappen DgKml.

Loggfil för KML-exporten

Loggfilen KmlLogg.txt i datamappen DgKml informerar om upptäckta konstigheter i personnotiserna. I denna rapporteras avvikelser i notis- och tidsordning och om olämpliga bilder försöker användas. I nästa bild visas resultatet om du utelämnar etiketter för orterna.

Varje händelse symboliseras av en ikon och då du klickar på denna får du mer information om händelsen.

Underlagskartor

Preparera kartbild

Kartbilder måste vara i bmp- eller jpg-format. Kartbildens storlek bör inte vara större än 40-50 Mb i bmp-format. Med RGB-färgnyansen 255, 0, 255 (#ff00ff) kan kartbilden retuscheras och göras genomskinlig.

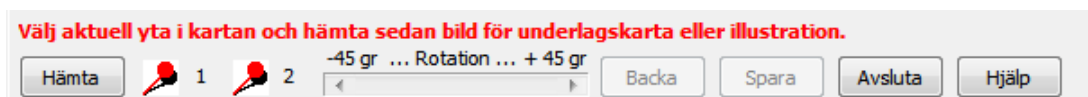
Placering av kartbild

Innan du öppnar dialogen skall du tömma kartfönstret på individinformation med verktyget . Öppna sedan dialogen **Placera bild som underlagskarta** från kartans popupmenyn eller tryck F10. Nu öppnas ortpanelen, om det inte redan var synlig. Ett rutnät för valt koordinatsystem visas och gränslinjerna blir 1 punkt tjockare så att de framträder bättre i kartfönstret.

En panel med placeringsverktyg visas i nederkanten av kartfönstret.

Följ anvisningarna i placeringspanelen. Arbetsmomenten är:

- 1) **Hämta** fil, bilden visas i kartfönstret under gränslinjer, RT90-rutor och ortnamn. Du kan hämta bildfiler i såväl BMP- som JPG-format.
- 2) **Positionera** bilden genom att flytta, zooma och/eller rotera bilden. Bilden förflyttas i kartan med Shift + [pilar]. Bilden grovzoomas med Shift + [+] / [-] och finzoomas med Shift+Ctrl + [+] / [-].
- 3) **Rotera** bilden genom att klicka i ändpilarna för 0,1 grad/klick eller klicka innanför pilarna för 1,0 grad / klick. Bilden kan roteras max 45 grader år vardera hållet. Om du har en tidigare underlagskarta synlig, kan du tillfälligt släcka den nya kartbilden med [0] (nollan). Tryck en gång till så ser du bilden igen – praktiskt vid jämförelse av bildens och kartans inbördes längden.
- 4) **Drag en ort** från ortträdet med musen. Markören blir en nål som släpps på önskad plats på kartbilden. *Notera att det inte går att dra en ort in i en roterad kartbild - du får upplysning om detta om du ändå försöker. I så fall får du **ångra** eller vrida tillbaka bilden till 0 grader.* En nål markerar läget. Nu har bildens läge knutits till platsen och kan zoomas och vridas runt nålen i förhållande till kartan. OBS: kartan centreras och zoomas ut för att ge dig en översikt av kartan med nålen på plats som gör det lättare att välja nästa område för eventuell andra ort. Eller **Använd en tillfällig fixpunkt** genom att i verktygspanelen klicka på nål 1, som får **grön** bakgrund. För musens nålmarkör till lämplig fixpunkt i kartan och ”klicka fast” nålen. Klicka igen på nål 1, som nu får **gul** bakgrund. För musens nål till motsvarande punkt i kartbilden och klicka fast denna. Bilden flyttas så att karta och bild överensstämmer. Nål 1 blir nu vit inkl. bakgrund och är därmed ”förbrukad”.
- 5) **Drag en andra ort** till kartbilden med . Markören blir åter en nål som släpps på önskad plats på kartbilden. Inte heller nu får bilden vara roterad. Med den andra nålen på plats blir bilden automatiskt anpassad till kar-

tan. Bilden syns nu åter igen utzoomad och på sin ”rätta” plats i kartan.

Eller **Använd ytterligare en tillfällig fixpunkt** genom att i verktygspanelen klicka på nål 2, och göra som ovan för nål 1. Resultatet blir det samma som med den andra orten.

Dessa metoder kan kombineras med t.ex. ort 1 och nål 2 eller nål 1 och ort 2. Finjustera, om så behövs, i läge, storlek eller rotation. OBS: Kartnålarna trillar bort när du flyttar kartbilden.

6) **Spara** kartbilden.

Tips på arbetsflöden

- För godtycklig bild: 1 > 2 > 3 > 6.
- För bild med en känd ort eller fixpunkt: 1 > 4 > justera vid behov > 6.
- För bild med två kända orter eller fixpunkter: 1 > 4 > 5 > justera vid behov > 6.

Du sparar den placerade bilden genom att klicka på **Spara**.

Om du roterat bilden för hand eller med hjälp av två orter från ortträdet (se gradtalet i statusraden), har en vriden kopia av originalfilen skapats. Du får spara den genom att först ange plats och namn på denna. Programmet föreslår mappen **DgMap** i aktuellt arkiv och använder originalfilens namn med tillägget **_rot**.

Du kan spara bildfilen i BMP- eller JPG-format. Bästa resultat får du med BMP-formatet.

Sedan får du ange några registreringsuppgifter: benämning på kartbilden zoomintervall inom vilket bilden skall visas i kartan. En översiktlig kartbild ges normalt ett intervall med lägre zoomnivåer än en detaljerad kartbild. Här får du prova dig fram, programmet föreslår några värden. När bildens bildpunkter förstorats 4 gånger på skärmen släcker programmet kartbilden automatiskt.

Ange också det bildlager som bilden skall placeras i. Lager 1 är överst och lager 4 är underst. Om du vill ha en bildtext i bildens nedre vänstra del kan du markera detta och också ange lämplig text.

Har du inte roterat bilden, bara zoomat och förflyttat den, kommer originalbilden att användas och du behöver bara registrera de uppgifter som nämns ovan.

Avsluta registreringen med **OK**. Nu lagras kartdata och gör kartbilden blir synlig om lagerpanelens inställningar tillåter visningen.

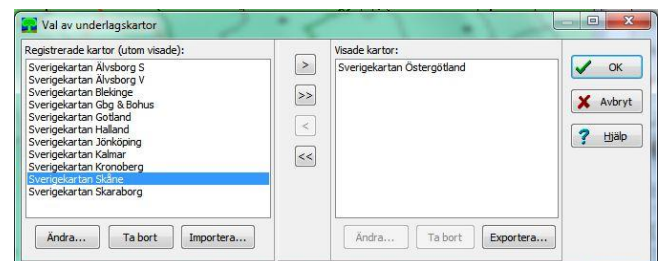
Alla steg utom **Spara** går att ångra. T.ex. om du sätter en ortnål i fel läge. Klicka i så fall på knappen **Backa** och upprepa momentet.

Du stänger Placeringspanelen för underlagkartor med knappen **Avsluta**. Kartgränserna återställs till sina ursprungliga tjocklekar. Du kan alternativt hämta en ny karta och upprepa förloppet.

OBS: alla normala kartfunktioner är tillgängliga fullt ut även under bearbetning av underlagkartor, t.ex. val av gränser, visning av redan inlagda underlagkartor mm. Detta senare kan vara bra om två kartor skall ”mönsterpassas” eller om en ny karta med mindre yta skall placeras över en med större täckning.

Välj underlagkartor

Valet av aktuella underlagkartor sker i kartans popupmeny via F10 eller med högerklick i kartan. Välj **Välj underlagkartor**. Underlagkartor som är installerade men ej aktiva ligger i den vänstra listan och aktiva/visade underlagkartor ligger i den högra listan. För att flytta en karta från den ena listan till den andra: Markera karta och flytta med pilknapp i endera riktningen.

Registrerade uppgifter för vald karta kan ändras via knapp **Ändra...** och kartans registreringsuppgifter raderas (ej kartbilden) med **Ta bort**.

Importera kartpaket

Kartor som redan anpassats för Disgen kan importeras. Dessa distribueras vanligen som paket i zip-filer. Packa upp ett zippat kartpaket på skrivbordet eller i t.ex. mappen DgTmp. I kartans popupmeny, dialogen **Välj underlagkartor** ... finns under den vänstra listan en knapp **Importera** ... När du klickar på den visas en **Öppna**-dialog. Leta upp och öppna mappen med namnet från kartpaketet. Markera paketets **.dgk**-fil och klicka på **Öppna..** Programmet hämtar de olika kartfi-

lerna och lägger dem i mappen DgMap. Om en fil med samma namn redan finns kommer filen inte att kopieras. Registreringsinformation för de kopierade filerna lagras också. De importerade kartbilderna dyker nu upp i den vänstra listan.

Exempel på kartpaket är Sverigekartan i skala 1:1000000 som kan hämtas på DIS webbsida för Disgen.

Visa underlagskartor

Visning av valda underlagskartor kan slås av och på i lagerpanelen. Tillfällig undertryckning av kartlager kan ske med ett tryck på tangent [1] – [4]. Detta lagers kartor försvinner, tryck en gång till så visas kartorna igen. Undertryckta kartor kommer automatiskt fram vid förnyad panorering eller zoomning.

Exportera kartpaket

De visade kartbilderna som ligger i högra listan i dialogen *Välj underlagskartor* ... kan exporteras i ett *paket* tillsammans med sina registreringsdata. När du klickar på knappen *Exportera* ... visas en *Spara*-dialog. Välj en lämplig mapp och namnge kartpaketet. En undermapp med detta namn skapas och i den placeras kopior av de bildfiler som hör till underlagskartorna tillsammans med en fil med registreringsdata med namnet *paketnamn.dgk*. Innehållet i denna undermapp kan sedan manuellt zippas och förvaras som säkerhetskopior eller skickas till intresserad.

Utskrift av karta

Karta som bild

I kartans popupmeny finns alternativet *Spara karta som bild*.... I kartans inställningar för *Utskrift* kan du välja svart/vit eller färg, BMP- eller JPG-format.

Karta på papper

Då kartfönstret är öppet kan du trycka på för att inleda en dialog om utskrift. Se först till att de båda panelerna på kartfönstrets sidor är släckta. Kolla disposition och visa vilken plats ev. teckenförklaring tar.

I dialogen *Välj utskriftsform* är knappen *Karta* markerad. *Tryck Fortsätt* för att komma till dialogen för *Karta*. Via knappen *Inställningar* visas dialogen *Inställningar – Karta*. På fliken *För*

kartan finns en underflik *Utseende* med följande inställningar:

- Skapa sidhuvud automatiskt med innehåll från kartfönstrets rubrik

För övre bild:

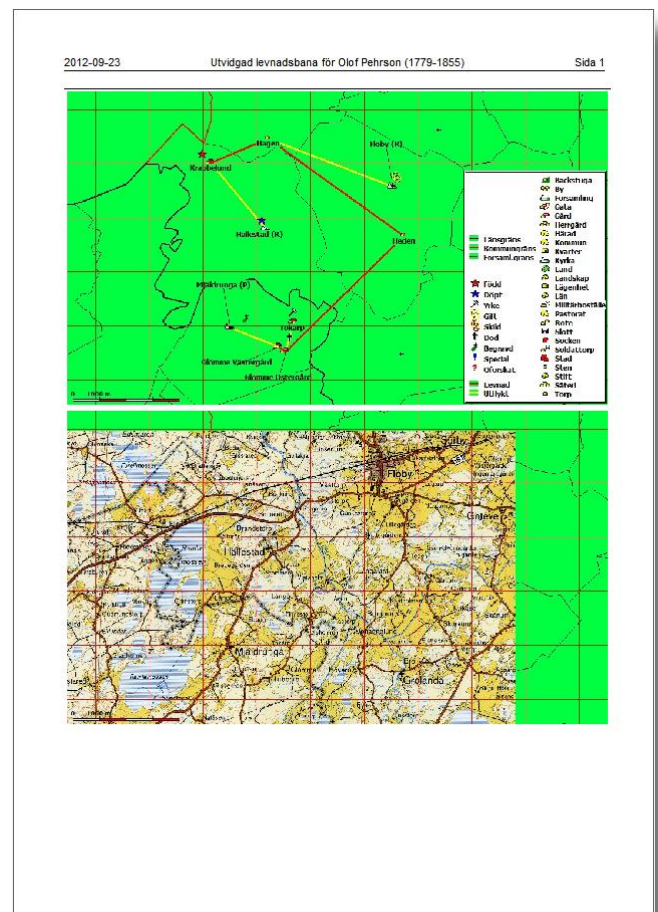
- Teckenförklaringar
- Rutnät
- Underlagskartor med
 - Lager 1 - 4
- Ta med andra / nedre bild

För nedre bild

- Teckenförklaringar
- Rutnät
- Underlagskartor med
 - Lager 1 - 4
- Ta bort persondata

Klicka på *Välj / Spara* och *OK*.

Fyll eventuellt i en sidrubrik innan du trycker *Granska* eller *Skriv ut*. En eller två kartbilder skrivs ut under varandra med innehållet från kartfönstret och ev. tillval enligt inställningarna.

Verktyg i vänsterkant

Ortpanelen

 / (samma knapp) Visa / Ta bort ortträdet med DISGEN-orter (D).

Karthantering

 Flytta kartan i fönstret med musen Även Ctrl + [Pilar] (G).

 Zooma in i kartan genom att klicka på plats eller markera en ruta runt ett område. Tryck samtidigt på Shift-tangenten för att istället zoom ut. Det går också att använda Musens rullknapp eller Ctrl + [+] och Ctrl + [-] (Z).

 Positioneringsverktyg för att ge en ort i ortsträdet och dess namn nytt läge. För att flytta ortens läge: klicka först Shift, drag sedan ortens namn från trädet till ny position i kartan. För att flytta ortens namn: klicka först på Ctrl och drag sedan ortens namn från trädet till ny position i kartan.

 Mät avstånd med musen. Markera och drag, avståndet visas i statusraden. Avstånden anges i km eller meter. Inom parentes visas också gamla mil och fot. (M).

 Visa och ändra lagerinformation (V). En panel med lagerinställningar visas i högerkanten av kartan, se mer information under **Lagerpanelen** ovan.

Teckenförklaringar tänds och släcks i kartfönstrets högerkant då Ctrl+T trycks ner.

Visningsval

Uppgifter hämtas från ...

- centrumperson (P)
- personerna i familjeöversikten (F)
- personerna i stam/an-trädet (T)
- personerna i söklistan (I)

Visningsmoder

Visa ...

- orter i valda notiser (O)
- livslinjer (L)
- levnadsbanor (B)
- utvidgade levnadsbanor (U)

Hitta rätt

 Centrera personinformationen (C).

Städning

 Rensa bort personinformation i kartan (R).

Inställningar

Kartfunktionens olika inställningsmöjligheter hittar du om du trycker F10 eller högerklickar i kartan och väljer **Inställningar**. Därefter ser du flikar för ...

Grundkartan

- Utseende på ytor
- Utseende på gränser och dess namn
- Tröskelvärden för visning av dessa namn
- Val av koordinatsystem för rutnät
- Visning av rutnät
- Kartans beteende vid import och zoomning

Personvisning

- Valda notistyper för olika visningsmoder
- Utseende på förflyttningslinjer i olika tillstånd.
 - Normal linje är alla linjer efter import.
 - Aktuell linje visas då markören svävar över en linje och anger vilka orter som är inblandade.
 - Lokal linje är de tilläggsförflyttningar som visas vid utvidgad levnadsbana.
 - Inaktuell linje är de linjer för en grupp av individer som inte för ögonblicket är markerade i av de importerade personerna.
- Utseende på kartrubrik vid personvisning.

Ortvisning

- Utseendet på egna registrerade orter
- Generella visningströsklar för dessa
- Utseendet på ortens namn då musen svävar över orten vid personvisning
- Utseende på egna orter vid personvisning
- Visning av notissymboler
- Zoomning av kartan vid drag/släpp från träd
- Fokusering i trädet vid öppning
- Fokusering i trädet vid förflyttning i kartan
- Utvidgad yta för vilket ett fiktivt RT90 tillämpas. Innefattar då norra Europa.

- Förflyttning av län, kommuner och församlingars namn

Underlagskartor

- Utzoomning av bild efter placering av ort

Utskrifter

- Val av bildformat vid export av kartfönstret som bild.
- Val av färg vid export av kartfönstret som bild.

Dessa val styr också utskriften av karta på egen sida.

KML-export

- Ta med notisbenämningens kommentar
- Visa etiketter för orter och händelser
- Visa bilder för personer och orter
- Grupper orter i egen Google-mapp.
- Välj presentation
 - 2-dimensionell
 - 2-dimensionell med tidsinformation
 - 3-dimensionell
 - 3-dimensionell med tidsinformation
- Välj startår och tidsskala
- Exportera automatiskt till Google Earth då innehållet i Disgen-kartan ändras.

Snabbtangenter

- F10 Till kartmenyn med valen
- Visa personer för markerad punkt/linje
 - Uppdatera kartan från ortdatabasen
 - Inställningar (F10)
 - Placera bild som underlagskarta (K)
 - Välj underlagskartor (W)
 - Spara karta som bild
 - Spara kartvy som nytt hem (N)
 - Ta mig hem (H)

- A Avsluta import av kartbild
- B Visa levnadsbana
- C Centrera kring personinformation
- D Öppna och stäng ortträd
- E -
- F Visa familjen i kartan
- G Peka och flytta med musen i kartan
- H "Ta mig hem" till utvalt läge
- I Visa personerna i söklista på kartan
- J Hämta kartbild
- K Starta import av kartbild

- L Visa livslinje
- M Mät "fågel"-avstånd med musen
- N Sätt aktuell kartbild som nytt hem
- O Visa orter för valda notistyper
- P Visa huvudperson på kartan
- Q Backa ett moment i bildhantering
- R Radera personinformation på kartan
- S Spara bild som underlagskarta
- T Visa personerna i byggd tavla
- U Visa utvidgad levnadsbana
- V Öppna lagerpanel
- W Välj underlagskarta (i menyn)
- X Positionera läget för ort eller namn

Ctrl + T Visa / dölj teckenförklaring

- Ctrl + PilUpp Flytta kartan för att se mer norrut
- Ctrl + PilNer Flytta kartan för att se mer söderut
- Ctrl + PilHö Flytta kartan för att se mer åt höger
- Ctrl + PilVä Flytta kartan för att se mer åt vänster

Ctrl + + (plus) Zooma in kartan

Ctrl + - (minus) Zooma ut kartan

Vid bildpositionering:

- Shift + PilUpp Flytta kartbilden uppåt
- Shift + PilNer Flytta kartbilden neråt
- Shift + PilHö Flytta kartbilden åt höger
- Shift + PilVä Flytta kartbilden åt vänster
- Shift + (plus) Zooma in kartbilden
- Shift + (minus) Zooma ut kartbilden

Shift + Ctrl + ovan ger ändring i mindre steg